

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม ที่เป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทยทั้งทางสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขาดการคัดกรองและเลือกสรรวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรม จริยธรรมของคนไทยลดน้อยลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มาพร้อมกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารที่สามารถสื่อสารกันได้ทั่วโลกในระยะเวลาอันสั้นจึงส่งผลให้ประชาชนและเยาวชนเกิดการรับรู้ข่าวสาร ศิลปวัฒนธรรม รูปแบบการดำเนินชีวิตของเพื่อนร่วมโลก และยึดถือเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต โดยขาดการคำนึงถึงความเป็นมาและเหตุผลที่ถูกต้องที่ควรกระทำ รวมไปถึงแนวโน้มการมีค่านิยมทางด้านวัตถุที่สูงขึ้นของประชาชนและเยาวชนไทย ซึ่งทำให้วิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากความเรียบง่าย ไม่เร่งร้อนไปสู่ความซับซ้อน เกิดการแข่งขัน ผู้ใหญ่ไม่มีเวลาให้การอบรมดูแลเด็กที่จะเป็นเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ควร และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนรับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) เพื่อนำพาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศที่ลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของ

ประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงานทุกชั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2550: 190)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจดังกล่าว จึงมีนโยบายที่จะสร้างกระบวนการการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยอัญเชิญมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองได้ คนส่วนใหญ่พ่มี พ่อกิน พอใช้ ในการดำเนินชีวิต โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและมีคุณธรรมกำกับความรู้เป็นกรอบในการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และองค์กรภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบูรณาการการเรียนการสอนกลุ่มสาระต่าง ๆ ตามหลักสูตร รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร นับเป็นวิธีการที่นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสและเวลาได้เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังเอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำปรัชญาไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและการปฏิบัติ ซึ่งเมื่อเกิดความชำนาญ สามารถทำได้ดี ก็สามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็นอุปนิสัยหรือลักษณะนิสัยได้ในที่สุด ดังนั้นการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ จึงเป็นวิธีที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก (ทิตินา แชนมณี, 2559)

การดำเนินการด้านเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะกลไกทางสังคม และเป็นผู้บังคับบัญชาครูในสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะต้องรับรู้ รับทราบแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำเรื่องที่ได้รับรู้ถ่ายทอดให้แก่ครูเพื่อทำการขับเคลื่อนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการ

ขับเคลื่อนคือการทำให้เด็กได้รู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะ ให้เด็กมีความสมดุลทาง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยการถอดแตรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักวิถีการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตาม แนวเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ รู้จักการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รู้จักความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมของโลกการกระทำของ คนย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมาย ดังกล่าวได้นั้น สำคัญคือครูจะต้องรู้จักบูรณาการการเรียนการสอนให้เยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงใน มิติต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจซึ่งความเป็นองค์กรวมนี้ จะเกิดขึ้นได้ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พอเพียง (ปริยานุช พิบูลสราวุธ, 2551: 94)

โรงเรียนบ้านคำก้อมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังจิตสำนึกและแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนได้มีความรู้และทักษะพื้นฐานตามความพร้อมของแต่ละระดับชั้น รู้จัก สภาพแวดล้อมของชุมชนและสังคมที่อยู่อาศัย รู้จักประมาณตน ดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญา มีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข เนื่องด้วยสภาพชุมชนโดยรวมของโรงเรียนบ้านคำก้อมเป็นชุมชนชนบท อาชีพหลัก ของชุมชน คือ การทำนาข้าว ทำประมง ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ นา ที่ราบ มีคลองชลประทาน เหมาะแก่การเพาะปลูก อีกทั้งโรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากรที่มี ความรู้ในด้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจากการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปกครองและชุมชน พบว่ามี ความต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงขึ้น เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน และนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนบ้านคำก้อม, 2563)

ทั้งนี้การที่จะทราบว่าโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร มี ปัญหาอุปสรรคอย่างไร หรือจะตัดสินใจดำเนินโครงการต่อไปหรือควรปรับปรุงยุติโครงการในปี การศึกษาหรือปีงบประมาณหน้าอีกหรือไม่สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้คำตอบได้คือ การประเมินโครงการ เพราะการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบโครงการที่ดำเนินงานทั้งหมดในทุกขั้นตอนของการ ทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกระบวนการและผลผลิตที่เกิดขึ้น อีกทั้งโรงเรียนบ้านคำก้อม ยังขาด การประเมินโครงการที่เป็นระบบ ทำให้ขาดสารสนเทศประกอบในการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนา

โครงการที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจากการศึกษารูปแบบการประเมินโครงการของผู้ประเมิน พบว่า รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ “CIPP Model” ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) สามารถประเมินข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโครงการได้ครอบคลุมมากที่สุด ดังที่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2556: 34) กล่าวว่า จุดเน้นของการประเมินโดยใช้ CIPP Model อยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่าเป้าหมายของการประเมินมิได้อยู่ที่การพิสูจน์ (Prove) แต่อยู่ที่การปรับปรุง (Improve) ดังนั้นหน้าที่สำคัญในการประเมินเพื่อผลระยะยาวคือกระตุ้นช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กิจกรรมที่ทำมีความเข้มแข็ง ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประเมินโดยใช้ CIPP Model จะนำไปสู่คำตอบที่ว่า โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ นั้นมีคุณค่าที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ ควรปรับขยายหรือไม่ หรือไม่มีคุณค่าแล้วและสมควรที่จะหยุดดำเนินการ นอกจากนี้ บุญจันทร์ สีสันต์ (2555: 4) กล่าวว่า การประยุกต์รูปแบบการประเมิน CIPP Model จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้บริหารหรือครูผู้สอนนำไปใช้ในการบริหารจัดการ หรือการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาผลงานทางวิชาการต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนในแวดวงการศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินที่รอบด้าน หลากหลายรูปแบบควบคู่กันไปทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้เห็นมุมมองที่แตกต่างออกไปจะทำให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องแม่นยำ และช่วยให้สามารถออกแบบการประเมินได้อย่างเหมาะสม และรวดเร็ว

ดังนั้น ผู้ประเมินจึงสนใจทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เพื่อศึกษากระบวนการ ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อโครงการ และผลการดำเนินโครงการเป็นอย่างไร เพื่อเป็นสารสนเทศและข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการ และนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินโครงการไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ รวมทั้งนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินโครงการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผู้ประเมินได้กำหนดขอบเขตของการประเมินไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ใช้แนวทางการประเมินโครงการของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1990: 167) ที่เรียกว่า CIPP Model โดยมีการแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบริบท (Context) เป็นการประเมินความสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 และโรงเรียน ความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก (สมศ.) ความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมถึงการกำหนดแผนงานและเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการประเมินความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของงบประมาณ ความเหมาะสมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และความเหมาะสมของระยะเวลาในการดำเนินงาน

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม ในขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ขั้นตอนตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข/พัฒนา

1.4 ด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินผลลัพธ์ (Output) ประกอบด้วย

1.4.1 เป็นการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

1.4.2 เป็นการประเมินการมีรายได้เพิ่มขึ้นของนักเรียนที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านคำก้อม

1.4.3 เป็นการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวน 426 คน ประกอบด้วย

- 1) ครูโรงเรียนบ้านคำก้อม จำนวน 19 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน
- 3) นักเรียน จำนวน 199 คน
- 4) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 199 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวน 238 คน ประกอบด้วย

- 1) ครูโรงเรียนบ้านคำก้อม จำนวน 19 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3) นักเรียน จำนวน 105 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง จากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 61 คนและระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 44 คน
- 4) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 105 คน จากการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 61 คนและผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 44 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะที่ 1 การประเมินก่อนดำเนินโครงการ ด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้า โดยประเมินก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ โดยประเมินเมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 3 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินด้านผลผลิต โดยประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ 1.กิจกรรมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.กิจกรรมการออมทรัพย์ 3.กิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า 4.กิจกรรมเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ 5.กิจกรรมสวนสมุนไพรไกลโรค

2. **การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง กระบวนการศึกษาอย่างมีระบบเพื่อการตัดสินใจลงความเห็นว่าโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด โดยประเมินตามรูปแบบซีป (CIPP Model) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 **การประเมินด้านบริบทของโครงการ** หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของโครงการกับนโยบายและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการรวมถึงความเหมาะสมกับสภาพทางสังคมของชุมชนในด้านวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต และสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 **การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ** หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของสิ่งที่เป็นทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีผลทำให้การดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.3 **การประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ** หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของวิธีการขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนการวางแผนดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ขั้นตอนตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข/พัฒนา

2.4 **การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ** หมายถึง การประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.4.1 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม ปีการศึกษา 2562 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2563 ใน 2 ประเด็น ประกอบด้วย 1)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ 2)ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ตามหลักสูตร ประกอบไปด้วย 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์ สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ

2.4.2 ผลการส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้จากการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

2.4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม

3. ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ อัตราจ้าง ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2563

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประกอบด้วย ประธานกรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะเลขานุการ ปีการศึกษา 2563

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2563

6. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือญาติพี่น้องที่ทำหน้าที่อุปการะดูแลรับผิดชอบนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นภาพโดยรวมของโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนำมาปรับปรุงพัฒนา ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และวางแผนโครงการของโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินการวางแผน พัฒนาติดตามผลโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้บรรลุเป้าหมายของโครงการต่อไป

3. ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
4. นักเรียนตระหนักในความสำคัญ และเกิดองค์ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์
5. ได้ทราบข้อมูลตามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอันจะทำให้โครงการได้พัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
6. ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปพิจารณา วางแผน กำหนดนโยบายและปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมต่อไป